

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-04-74-T

Datum: 1. jul 2008.

Original: FRANCUSKI

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM III

U sastavu: sudija Jean-Claude Antonetti, predsjedavajući
sudija Árpád Prandler
sudija Stefan Trechsel
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua, rezervni sudija
Sekretar: g. Hans Holthuis
Nalog od: 1. jula 2008.

TUŽILAC

protiv

**Jadranka PRLIĆA
Brune STOJIĆA
Slobodana PRALJKA
Milivoja PETKOVIĆA
Valentina ĆORIĆA
Berislava PUJIĆA**

JAVNO

**NALOG O MODALITETIMA ISPITIVANJA OPTUŽENIH NA OSNOVU
PRAVILA 85(C) PRAVILNIKA**

Tužilaštvo:

g. Kenneth Scott
g. Douglas Stringer

Branioци optuženih:

g. Michael Karnavas i gđa Suzana Tomanović za Jadranka Prlića
gđa Senka Nožica i g. Karim A. A. Khan za Brunu Stojića
g. Božidar Kovačić i gđa Nika Pinter za Slobodana Praljka
gđa Vesna Alaburić i g. Nicholas Stewart za Milivoja Petkovića
gđa Dijana Tomašegović-Tomić i g. Dra`en Plavec za Valentina Ćorića
g. Fahrudin Ibrišimović i g. Roger Sahota za Berislava Pušića

PRETRESNO VIJEĆE III (dalje u tekstu: Vijeće) Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud),

PROPRIO MOTU,

IMAJUĆI U VIDU sastanak koji je 17. marta 2008. (dalje u tekstu: sastanak održan 17. marta 2008.) održan pred Većem na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) na kojem je Vijeće saslušalo mišljenje strana u postupku o raznim pitanjima koja se odnose na odvijanje izvođenja dokaza odbrane,¹

IMAJUĆI U VIDU "*Slobodan's Praljak submission pursuant to Rule 65 ter*" /Podnesak Slobodana Praljka na osnovu pravila 65ter/, podniet 31. marta 2008. (dalje u tekstu: Praljkov podnesak na osnovu pravila 65ter(G)), uz koji su priložena tri povjerljiva dodatka, kojim branioci optuženog Praljka (dalje u tekstu: Praljkova odbrana) Vijeću podnose spiskove svjedoka i dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter(G) Pravilnika (dalje u tekstu: spisak/spiskovi na osnovu pravila 65ter),

IMAJUĆI U VIDU djelimično povjerljiv "*Petkovi} Defence submission pursuant to Rule 65ter*" /Podnesak Petkovićeve odbrane na osnovu pravila 65ter/ podniet 31. marta 2008. (dalje u tekstu: Petkovićeve podnesak na osnovu pravila 65ter(G)), uz koji su priložena tri povjerljiva dodatka, kojim branioci optuženog Petkovi}a (dalje u tekstu: Petkovi}eva odbrana) Vijeću podnose svoje spiskove na osnovu pravila 65ter,

IMAJUĆI U VIDU "Nalog o postupku prilikom svjedočenja optuženog", koji je Vijeće donijelo 14. aprila 2008. (dalje u tekstu: Nalog od 14. aprila 2008.), u kojem ono od Tužilaštva (dalje u tekstu: tužilaštvo) i odbrane traži da mu saopšte svoj stav o uslovima za svjedočenje optuženog,

IMAJUĆI U VIDU "Primjedbe optuženih Praljka i Jori}a u vezi s pravom optuženih da komuniciraju sa svojim braniocima, podnietim kao odgovor na poziv Vijeća od 21. aprila 2008.", koje su Praljkova odbrana i branioci optuženog Ćorića (dalje u tekstu: Jori}eva odbrana) zajednički podnijeli 28. aprila 2008. (dalje u tekstu: Primjedbe Praljkove i Jori}eve odbrane), u kojima oni Vijeću iznose svoj stav o uslovima za svjedočenje optuženih,

¹ Transkript pretresa na francuskom (dalje u tekstu: T(f)), str. 27239-27348.

IMAJUĆI U VIDU "*Milivoj Petkovi}*'s Position on the conditions regarding the testimony of an accused (as requested by Trial Chamber's Order of 14 April 2008)" /Stav Milivoja Petkovića o uslovima svjedočenja optuženih (kako je Pretresno vijeće zatražilo Nalogom od 14. aprila 2008.)/, koji je Petkovi}eva odbrana podnijela 28. aprila 2008. (dalje u tekstu: Primjedbe Petkovi}eve odbrane), kojim ona Vijeću iznosi svoj stav o uslovima za svjedočenje optuženih,

IMAJUĆI U VIDU "Primjedbe tužilaštva u vezi s kontaktima optuženog i njegovog branioca tokom perioda u kojem optuženi daje iskaz u vlastitu odbranu poslije davanja svečane izjave", koje je tužilaštvo podnijelo 28. aprila 2008. (dalje u tekstu: Primjedbe tužilaštva), kojima tužilaštvo Vijeću iznosi svoj stav o uslovima za svjedočenje optuženih,

BUDUĆI DA su na sastanku održanom 17. marta 2008. branioci optuženog Prli}a (dalje u tekstu: Prli}eva odbrana) i Praljкова odbrana najavili da će optuženi Prli} i Praljak svjedočiti u svojstvu svjedoka vlastite odbrane na osnovu pravila 85(C) Pravilnika, a da je Petkovi}eva odbrana navela mogućnost da optuženi Petkovi} postupi na isti način,²

BUDUĆI DA su Praljкова i Petkovi}eva odbrana 31. marta 2008. svojim spiskovima na osnovu pravila 65ter najavile da će oni da svjedoče,³

BUDUĆI DA su na sastanku održanom 17. marta 2008. branioci optuženog Stoji}a (dalje u tekstu: Stoji}eva odbrana), Praljкова odbrana, Petkovi}eva odbrana i predstavnik tužilaštva istaknuli da optuženi, u skladu s praksom Međunarodnog suda, kada želi da svjedoči u vlastitu odbranu treba da bude podvrgnut istim pravilima koja se primjenjuju na svjedoka, i da stoga ne smije biti nikakvog kontakta s braniocem strane u postupku koja ga je pozvala da svjedoči tokom cijelog svjedočenja,⁴

BUDUĆI DA su na sastanku održanom 17. marta 2008. advokati Kahn, Stewart i Kruger takođe naveli da održavanje kontakata između branioca i optuženog tokom iskaza optuženog može dovesti do sumnje ostalih strana u postupku i Vijeća u istinitost i spontanost odgovora optuženog, što bi moglo imati negativni učinak na dokaznu vrijednost koju bi Vijeće moglo dati tom svjedočenju,⁵

² Sastanak održan 17. marta 2008., T(f) str. 27264, 27281 i 27303.

³ Praljkov podnesak na osnovu pravila 65ter(G), povjerljivi Dodatak A; Petkovi}ev podnesak na osnovu pravila 65ter(G), povjerljivi Dodatak A.

⁴ Sastanak održan 17. marta 2008., T(f) str. 27284, 27286, 27287, 27289, 27291, 27303, 27312 i 27313.

⁵ Sastanak održan 17. marta 2008., T(f) str. 27289, 27303, 27312 i 27313.

BUDUĆI DA je na pretresu pred Vijećem održanom 5. maja 2008. Prli}eva odbrana najavila Vijeću da optuženi Prli} odustaje od svjedočenja u svojstvu svjedoka vlastite odbrane,⁶

BUDUĆI DA su Praljкова i Jori}eva odbrana u svojim Primjedbama navele Vijeću da smatraju 1) da je pravo optuženog da komunicira sa svojim braniocem zajamčeno Statutom Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) i Pravilnikom, 2) da praksa Međunarodnog suda dopušta braniocu da stupi u kontakt s optuženim kojeg zastupa kad ovaj svjedoči u svojstvu svjedoka nakon što je dao svečanu izjavu, i 3) da postoji suštinska razlika između svjedoka i optuženog, budući da se na optuženog primjenjuju prava i garancije koji su određeni Statutom i Pravilnikom, koje se ne primjenjuju na svjedoke,⁷

BUDUĆI DA Petkovi}eva odbrana u svojim Primjedbama Vijeću navodi da ne bi trebalo biti ograničenja u kontaktima između optuženog i njegovog branioca tokom cijelog trajanja iskaza optuženog,⁸

BUDUĆI DA tužilaštvo u svojim Primjedbama Vijeću navodi da opšte pravilo Međunarodnog suda, kao i njegova praksa, iziskuju da svaki svjedok koji je dao svečanu izjavu u skladu s pravilom 90(A) Pravilnika ne smije ni sa kim da razgovara, uključujući i, ukoliko se radi o optuženom, njegove saoptužene i druge pritvorene u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija, o iskazu koji je dao, koji daje ili koji će upravo dati⁹ i da je svrha toga sprečavanje bilo kakvog uticaja na svjedočenje,¹⁰

BUDUĆI DA tužilaštvo, takođe u svojim Primjedbama, smatra da bi Vijeće trebalo zabraniti svaku komunikaciju optuženog koji je počeo s davanjem iskaza i njegovog branioca, osim ako vanredne okolnosti opravdaju kontakt u vezi s pitanjem koje nije povezano s iskazom, te da bi optuženi, ukoliko odluči da svjedoči u vlastitu odbranu, trebao svjedočiti tokom izvođenja svojih dokaza, a ne na kraju postupka,¹¹

⁶ T(f), str. 27454 i 27455.

⁷ Primjedbe Praljčkove i Čorićeve odbrane, str. 1-3, par. 3-10.

⁸ Primjedbe Petkovićeve odbrane, str. 2, par. 2.

⁹ Primjedbe tužilaštva, str. 1-3, par. 3, 6 i 7.

¹⁰ Primjedbe tužilaštva, str. 2, par. 4 i 5.

¹¹ Primjedbe tužilaštva, str. 3 i 4, par. 9.

BUDUĆI DA tužilaštvo takođe traži od Vijeća da odobri ulaganje žalbe koju namjerava da uloži na svaku odluku kojom bi optuženom bilo dopušteno da slobodno komunicira s braniocem tokom perioda u kojem svjedoči u vlastitu odbranu,¹²

BUDUĆI DA Vijeće prije svega primjećuje da su Praljкова i Petkovićeva odbrana u Primjedbama izrazile različite stavove od Praljčkove i Ćorićeve odbrane, a u Primjedbama Petkovićeve odbrane od onih koje su ranije iznijele na sastanku održanom 17. marta 2008.,¹³

BUDUĆI DA Vijeće, nadalje, ističe da je Žalbeno vijeće Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Žalbeno vijeće) naglasilo suštinsku razliku između činjenice da je neko optuženi koji može svjedočiti u svojstvu svjedoka ako to želi, i činjenice da je neko svjedok, te da ni Statutom ni Pravilnikom nije predviđena primjena istog pravnog režima na svjedoka i optuženog koji svjedoči u svoju odbranu, koji ima posebna prava koja mu pružaju specifičnu zaštitu,¹⁴

BUDUĆI DA Vijeće zapravo posebno ističe da pravilo 90(C) Pravilnika, kojim je predviđeno da nijedan svjedok koji još nije svjedočio ne može biti prisutan kada drugi svjedok daje iskaz, nije primjenjivo na svjedočenje optuženog koji je prisutan tokom svjedočenja svih svjedoka na osnovu alineje (d), paragrafa 4, člana 21 Statuta, koja optuženom garantuje pravo da mu se sudi u njegovom prisustvu,

BUDUĆI DA Vijeće takođe konstatuje da se pravilo 90(E) Pravilnika, koje Vijeću dopušta da primora svjedoka da odgovori na pitanje koje bi ga moglo inkriminisati, kao i stav (i) pravila 77(A) Pravilnika, koji Vijeću omogućuje da proglasi krivim za nepoštovanje suda svjedoka koji odbija da odgovori na pitanje, ne mogu primijeniti na svjedočenje optuženog koji na osnovu stava (g), paragrafa 4, člana 21 Statuta ima osnovno pravo da ne bude primoran da svjedoči protiv sebe niti da prizna krivicu,

¹² Primjedbe tužilaštva, str. 3 i 4, par. 8 i 9.

¹³ Sastanak održan 17. marta 2008., T(f) str. 27284, 27286, 27291 i 27303; Primjedbe Praljčkove i Ćorićeve odbrane, str. 1-3, par. 3-10 i Primjedbe Petkovićeve odbrane, str. 2, par. 2.

¹⁴ *Tužilac protiv Zejnila Delalića i drugih.*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka predsjednika po zahtjevu tužioca da se stavi na uvid prepiska između Zejnila Delalića i Zdravka Mucića, 11. novembar 1996., str. 18, par. 35; *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih.*, predmet br. IT-98-30/1-A, Presuda po žalbi, 28. februar 2005., str. 44, par. 125; *Tužilac protiv Stanislava Galića.*, predmet br. IT-98-29-A, Presuda po žalbi, 30. novembar 2006., str. 7-8, par. 17.

BUDUĆI DA, isto tako, Vijeće ističe da navedeni primjeri situacija u kojima se neka pravila iz Pravilnika koja se odnose na iskaz svjedoka ne mogu primijeniti na svjedočenje optuženog ne obuhvataju sve situacije, već samo ilustriraju suštinsku razliku potvrđenu Statutom i Pravilnikom, koju je priznalo i Žalbeno vijeće, između statusa svjedoka i statusa optuženog,¹⁵

BUDUĆI DA stoga Vijeće smatra da se optuženi koji svjedoči u vlastitu odbranu ne smije poistovjetiti sa svjedokom, nego i dalje ima prava koja su Statutom i Pravilnikom data odbrani; da se, iako se neka pravila koja se primjenjuju na svjedočenje svjedoka mogu primijeniti na svjedočenje optuženog, sva ta pravila ne mogu proširiti na regulisanje svjedočenja optuženog,¹⁶

BUDUĆI DA Vijeće stoga smatra da se osnovno pravo optuženog da ima pravo na branioca po vlastitom izboru predviđeno stavom (d) paragrafa 4. člana 21 Statuta primjenjuje tokom cijelog trajanja svjedočenja optuženog koji odluči da svjedoči na osnovu pravila 85(C) Pravilnika,

BUDUĆI DA Vijeće zatim naglašava da se težina koju će dati nekom dokazu određuje prilikom vijećanja uvidom u cjelokupni spis prvostepenog postupka i da stoga dokazna vrijednost svjedočenja ne može biti određena unaprijed na osnovu modaliteta njegovog odvijanja,

BUDUĆI DA Vijeće stoga smatra da će dokazna vrijednost koja će se dati svjedočenju optuženog koji odluči da svjedoči u svojstvu svjedoka vlastite odbrane biti procijenjena pri vijećanju uvidom u cjelokupni spis prvostepenog postupka i da se ona ne može odrediti unaprijed, ovisno o prekidu kontakata između optuženog i njegovog branioca tokom trajanja svjedočenja optuženog,

BUDUĆI DA Vijeće zatim naglašava da pitanja koja se odnose na komunikaciju između optuženog koji je izabrao da svjedoči u vlastitu odbranu i njegovih saoptuženih ili drugih pritvorenika u Pritvorskoj jedinici Ujedinjenih nacija, odnosno koja se odnose na vrijeme kad bi optuženi trebao dati svoj iskaz nisu razmatrana u Nalogu od 14. aprila 2008. i da odbrana, osim toga, nije iznijela svoj stav o tim pitanjima; da Vijeće stoga smatra da u ovom Nalogu nije dužno da se izjasni o tim pitanjima,

¹⁵ *Tužilac protiv Zejnila Delalića i drugih.*, predmet br. IT-96-21-T, Odluka predsjednika po zahtjevu tužioca da se stavi na uvid prepiska između Zejnila Delalića i Zdravka Mucića, 11. novembar 1996., str. 18, par. 35.

BUDUĆI DA se, napokon, na osnovu pravila 73(B) Pravilnika "Fngā odluke o svim podnescima interlokutorna žalba može uložiti samo uz odobrenje pretresnog vijeća, koje takvo odobrenje može dati ako se odluka tiče pitanja koje bi u znatnoj mjeri uticalo na pravično i ekspeditivno vođenje postupka ili ishod suđenja, te ako bi, po mišljenju pretresnog vijeća, promptno rješenje Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak",

BUDUĆI DA stoga odobrenje žalbe spada u diskreciono pravo Vijeća, koje u svakom slučaju treba ranije da provjeri da su dva kumulativna uslova navedena u pravilu 73(B) Pravilnika u predmetu ispunjena,¹⁷

BUDUĆI DA se stav (d) paragrafa 4, člana 21 Statuta, koji optuženom garantuje pravo da ga zastupa branilac po vlastitom izboru, na kojem se zasniva ovaj Nalog, odnosi na ključni aspekt prava optuženog na pravično suđenje,

BUDUĆI DA Vijeće ovaj Nalog takođe temelji na pravilu 90(F) Pravilnika, u skladu s kojim Vijeće vrši kontrolu nad načinom izvođenja dokaza kako bi se garantovala efikasnost u utvrđivanju istine i kako bi se izbjeglo nepotrebno trošenje vremena, te da se ta odredba direktno odnosi na ekspeditivnost postupka,

BUDUĆI DA Vijeće stoga smatra da se ovaj Nalog odnosi na pitanje koje bi moglo značajno uticati na pravično suđenje, da su ispunjeni uslovi navedeni u pravilu 73(B) Pravilnika i da bi promptno rješenje ovog pitanja od strane Žalbenog vijeća moglo suštinski pospješiti postupak.

¹⁶ *Tužilac protiv Miroslava Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/1-A, Presuda po žalbi, 28. februar 2005., str. 44, par. 127.

¹⁷ *Tužilac protiv Pavla Strugara*, predmet br. IT-01-42-T, Odluka po Zahtevu odbrane za izdavanje potvrde, 17. jun 2004., par. 2.

IZ TIH RAZLOGA,

NA OSNOVU člana 21(4) Statuta i pravila 54, 85(C) i 90(F) Pravilnika,

PRIMA NA ZNANJE stavove koje su strane u postupku iznijele na sastanku održanom 17. marta 2008.,

IZJAVLJUJE da optuženom koji želi da pristupi u svojstvu svjedoka vlastite odbrane na osnovu pravila 85(C) Pravilnika neće biti uskraćena pomoć branilaca za vrijeme svjedočenja,

ODOBRAVA zahtjev tužilaštva da mu se odobri ulaganje žalbe koju ono namjerava da uloži protiv ovog Naloga.

Sastavljeno na engleskom i na francuskom jeziku, pri čemu je francuska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

Jean-Claude Antonetti,
predsjedavajući Vijeća

Dana 1. jula 2008.

U Haagu (Nizozemska)

[pečat Međunarodnog suda]